

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шӯрои муштараки диссертациони 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертациони Зоиров Сиротулло дар мавзӯи “Ташаккули салоҳиятҳои муоширатии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар заминаи таълими фанни адабиёти тоҷик”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Муқаррароти асосии Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баланд бардоштани сатҳи сифати таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон равона гардидааст. Мувофиқи талаботи стратегияи мазкур бояд барои ташаккул ва рушди принципҳои ахлоқӣ, ғоявӣ ва равонии шахс, муҳайё намудани имкониятҳо барои рушди инсон, ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоию касбии он тамоми шароит фароҳам оварда шаванд.

Салоҳият дар мактабу маориф барои инкишофи нутқи шифоҳӣ, ҷаҳонбинӣ, дониш ва малакаву маҳорати хонандагон нақши созгор дорад. Дар соҳаи маориф муносибати босалоҳият дар таълиму тарбия муҳим арзёбӣ гардида, диққати асосӣ ба рушди салоҳиятмандии хонанда ё худ ба ташаккули малакаҳои амалӣ равона мегардад.

Ҷавҳари муносибати босалоҳият ба таълим низ ҳамин маъниро мефаҳмонад, ки мо ба хонанда аз фанни таълимӣ мавзӯро чунон омӯзонем, ки дар зиндагиву фаъолиятҳои ба кор бурда тавонад, вазъияти проблемавии ба вучудомадаро ҳамроҳи хонандагон ё ба таври фардӣ дарк намояд ва онро ҳал кунад.

Муошират, ки муҳимтарин василаи иртиботии инсонҳо ба шумор меравад, бояд дар сатҳи зарурӣ ва созанда ба роҳ монда шавад. Пас ташаккули салоҳиятҳои муоширатии хонандагон дар ин ё он фан аз зумраи вазифаҳои аслии мактабу омӯзгор ба ҳисоб меравад.

Аз ин нуқтаи назар, мавзӯи таҳқиқоти диссертациони Зоиров Сиротулло хеле муҳим ва муҳим арзёбӣ гардида, аз аҳамияти хуби назариявӣ ва амалӣ доштани таҳқиқоти диссертациони докталаби дараҷаи илмӣ шаҳодат медиҳад.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 юни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст. Қори диссертатсионӣ дар шӯъбаи филологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахони Қомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 26.10.2021, №10).

Дар ҳулосаи шӯъба ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Қомии АТТ ба диссертатсия баҳои объективиро ҳамаҷафа ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 юни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ ҷанбаҳои гуногуни муносибати босалоҳият ба таълим, истифодаи дурусти усулҳои фаъоли таълим, роҳҳо ва омилҳои ташаккули муоширати хонандагон дар дарсҳои адабиёти тоҷик мавриди омӯзишу таҳқиқ ва баррасӣ қарор шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқотро метавон дар ҷараёни дарсҳои адабиёти тоҷик, забони модарӣ, ҳамоишҳои адабӣ маърифатӣ, ҷорабинҳои бернуазсинфӣ, аз қабилӣ шабнишинӣ, конференсияҳо, озмунҳо ва амалан дар раванди омодагии омӯзгорони фанни забон ва адабиёти тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, литсей ва гимназияҳо, дар курсҳои такмили ихтисос ҷиҳати такмили маҳорати касбии омӯзгорони фанни забон ва адабиёти тоҷик, дар таҳияи диссертатсия ва қорҳои курсиву дипломӣ васеъ истифода бурд.

3. Мазмун ва муҳтавои диссертатсияи Зоиров Сиротулло дар мавзӯи “Ташаккули салоҳиятҳои муоширатии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар заминаи таълими фанни адабиёти тоҷик” ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мувофиқат мекунад: *банди 1* – «Методологияи таҳқиқотҳои педагогӣ» (равишҳои таҳқиқотӣ дар рушди илми педагогика, ҳамбастагӣ ва ҳудудҳои татбиқпазирии онҳо; усулҳои таҳқиқотҳои педагогӣ), *банди 6* – «Консепсияи таҳсилот» (сифати таҳсилот ва технологияҳои арзёбии он; равандҳои инноватсионӣ дар таҳсилот), *банди 7* – «Педагогикаи амалӣ»

(чамъбасткунии таҷрибаи пешқадами педагогӣ; ҳаракати инноватсионӣ дар таҳсилот; фаъолияти озмоишию таҷрибавии муассисаҳои таълимӣ).

4. Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ дар шуъбаи филологияи Пажӯҳшгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баррасӣ гашта, дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ, дар курсу семинарҳои илмӣ-методӣ, мизҳои мудаввар васеъ баррасӣ гардида, ҳамзамон натиҷаҳои асосии кори илмӣ дар шакли 6 мақолаи илмӣ дар нашрияҳои тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 6 номгӯй дар маҷмуаи маводи конференсияҳо, маҷаллаҳои соҳавӣ нашр гардидаанд. Теъдоди интишороти довталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунанд.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ барои Ҳимояи ошкор мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсиониро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Зоиров Сиротулло тавсия медиҳад, ки:

1) Диссертатсияи Зоиров Сиротулло дар мавзӯи “Ташаккули салоҳиятҳои муоширатии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар заминаи таълими фанни адабиёти тоҷик” барои Ҳимоя дар шӯрои диссертатсионӣ иҷозат дода шавад;

2) **Ба сифати муассисаи пешбар** – Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни ва **ба сифати муқарризони расмӣ:** - Хоҷаев Қурбон Тохирович - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи забони тоҷикӣ Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмати Тоҷикистон ва Содикова Матлуба Сайфуллоевна - номзади илмҳои педагогӣ, омӯзгори

калони кафедраи забоншиносии Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода таъин карда шаванд.

8. Барои муайян кардани вақти Ҳимоя, нашр ва ҷойгир кардани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, нашр ва паҳнкунии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ,
доктори илмҳои педагогӣ,
профессор
Аъзои комиссияи экспертӣ:

Шербоев Саидбой

доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

Юлдошев Умарҷон

доктори илмҳои педагогӣ,
профессор

Ҳоҷиматова Г. М.

21.06.2022

“Имзои С.Шербоев, У. Юлдошев ва Г.М. Ҳоҷиматоваро
тасдиқ мекунам”

Нозири кадрҳои АТТ

М. Саидова